

מלח זה הוא גיבור אחת הפרשות המדהימות של הסכנות הישראלית

הוא טיפוס של לוחם, העידו עליו "החבריו", יש לו דם! מעולם לא התחנף לממונים עליו, ואף פעם לא יותר על זכויותיו.

המלח הכשיר, שבו דיברו השבוע עסקני איגוד הימאים ומנהלי חברת צ"ם יותר מכל, הוא אמנם כזה. "אני לא מתכופף לפני שום אדם", העיד משה לוי על עצמו. "יש לי אפילו תעודה רפואית", הוסיף בחיך, "המעידה שאני גם לא מסוגל להתכופף. משלו התקלקל לי בחוליות עמוד השדרה, בגלל חילופי מזג האוויר בהפלגות."

אך למרות הפגם בחוליות, לא היו נגדו אף פעם טענות מקצועיות. את עבודתו עשה תמיד כהלכה. הטענות היו אחרות, והן הוסיפו מעו עתה שוב, מפי אנשי צ"ם בכירים: "הוא לא תמיד מצטיין להוראות. הוא עושה צרות מקצועיות. יש לו אופי כזה."

השיטה הקיימת, לפיה מחולק צוות של אונייה לשלוש מחלקות עיקריות: מחלקת הסיפון, מחלקת המכונה ומחלקת המשק. כל ילד מכיר מן הסרטים את המלח הזקוף העומד על הסיפון, את המכונאי שטוף-הזיעה בבטן האוניה, ואת הסבה ה"שמן המצוץ" מן המטבח. תמונה זו עתידה לחלוף מן העולם.

★★★ השפן המתאים ביותר

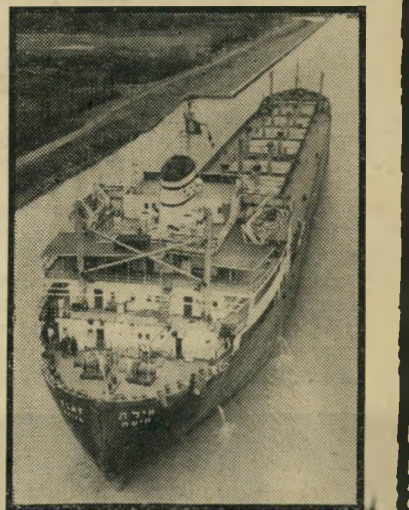
באוניות המודרניות, שבהן התיינה מערכת אוטומטיות משוכללות, לא תהיה הפרדה בין אנשי סיפון לאנשי מכונה. אלה יוכלו לבצע את עבודותיהם של אלה, יל-הפך.

התוצאה: צוות קטן יותר ויכול לתפעל אונייה משוכללת יותר, תוך כדי הוצאות

המרד על "אילת"

הצרה האחרונה אותה גרם לוי (בעל ותק של שמונה שנים על המים וגובה 186 ס"מ): הוא אירגן וניהל את מאבק צוות אוניית המשא אילת, נגד שיטת העבודה המשולבת שהונהגה בה. תוך כדי כך התנגד ברבי-החובל האנגלי של האוניה, וגרם להתפוצצות הפרשה.

בידיעות שהדליפה צ"ם, ושאותן חיזקו עסקני איגוד הימאים, תואר לוי כמרוד ש"השתלט על אונייה ישראלית בהיותה בחוף לארץ, כפרחה המנסה לעכב ולחבל בהכנסת שיטות עבודה מודרניות לצ"ם. השיטות החדשות, לדברי צ"ם, לא הוכנסו חלילה

"אילת" בקודה

כדי להגדיל את הרחמים, אלא "לטובת הדיינה".

ומהי "טובת הדיינה" הפעם? הכחנה לשיטת עבודה חדשה, המיועדת לרשת את

• צ"ם — מילה תנ"כית שפירושה "אויב" או "צ"ם" או "אויב גדול" — הוא שמה של חברת הספנות הישראלית הגדולה ביותר, בבעלות הממשלה, הסוכנות וההסתדרות. השם הוצע בזמנו על ידי שר התחבורה המנוח דוד רמז, ורק אחר כך נכנס לשימוש כראשי-תיבות: צ"ם ישראלית מסחרית. החברה מעסיקה כיום כשלושה רב-עשר מיליון הימאים בצי הישראלי, ושליש מהם זרים.

קטנות יותר. השיטה הימית המסורתית תהיה פך לעניין שביוטוריה.

בינתיים יש לנסות ולאמץ את האנשים בשיטה החדשה, או המשולבת, או "הראצ" יונאליתי, כפי שקוראים לה כמה אנשי מקצוע. ואין שפן מתאים יותר מאשר אילת — שהיא בין החדשות והממוכנות שבאויביות הישראליות.

אמנם היו צ"ם, כמו הצי האנגלי המהיר לל, שבו נערכו כבר נסיונות כושלים ב"הנהגת השיטה המשולבת, אך היו גם כאלה שהצלחתו, כמו הצי הנורבגי, לדוגמה. הנהיג רבי-חובל בועז לבינס, מזכיר מר-צ"ם איגוד הימאים: "הסיכויים להצלחה בצי הישראלי מצויינים, אך צריך להקפיד שלא יבוצעו מיבצעי ראהה חסר-תכלית".

פרשת לוי הוכיחה, כי הנסיון של צ"ם נימנה על אותם מיבצעים חסר-תכלית ראו"ת. תנינם. אנשי האיגוד הסבירו שבצמרת ה"חברה היה רצון על להעלות את היוקרה ב"אמצעות הגשמת השיטה המשולבת, וכל זאת על רקע מינויו של מיכאל צור ליו"ר מועצת מנהלי צ"ם.

ולמי איכפת במיקרה כזה משה לוי אחד? או רבים כמוהו? ללוי עצמו, כמובן.

★★★ "זה בלוף אחד גדול!"

לפני שלושה חודשים, ערב הפלגת אילת בטרמפ, פנה אחד מרבי-החובלים הישראליים לכמה מאנשי הצוות בחיפה, ושיכנע אותם לעבוד בשיטה המשולבת. לדברי לוי: "הוא הניס אותם, מבלי שהם ידעו בדיוק מה ייצא מכך".

ועל מה שמסכימים לפני נסיעת טרמפ, קשה להתחרט אחר-כך. כי טרמפ, בלשון הימאים, היא הפלגה ממושכת ממל לנמל, מבלי לחזור לנמל-האם הקופה ממושכת. בשם מי דיבר אותו רבי-חובל עם קבוצת הימאים?

הוא עצמו טען אז כי הוא מייצג הן את החברה והן את איגוד הימאים. אך השבוע קבעו נציגי האיגוד בפסקנות: "להד"ם! זה היה טריק של החברה, שנעשה מאחורי גבנו. בתחילה אמנם הסכמנו להצעת הח"ב רה, לערוך נסיון בשיטה המשולבת, אך כשהתברר לנו כי צ"ם מתכוונת לערוך את הנסיון בהפלגת טרמפ, ביטלנו את הסכמתנו. לדעתנו חייבת החברה לעשות נסיונות רק

• 28,000 טון; תוצרת יפאן 1960; מידע: עת להובלת מטענים בתפוזרת, כמו גרעיני ניס או פוספאטים; כוללת מיתקנים חדישים. בין השאר: בריכת שחייה.

בתנאי שעל האוניה יש רבי-חובל ישראלי, ובתנאי שהאונייה תעבוד בקו המאפשר את חזרתה לנמל-האם לעיתים קרובות."

שני התנאים שקבעו אנשי האיגוד לא התמלאו, ורק בהיותו כבר על הים גילה לוי את פרטי השיחה הסודית שהתנהלה על החוף. הוא היה יור ועד אנשי הצוות, ולמעשה היה ההעד כולו, כי לא היה בו איש מלבדו. הוא החליט להילחם.

לדבריו, עשה זאת לא מפני שהוא מתנגד לשיפור שיטות העבודה, או מפני שיש לו משהו מיוחד נגד השיטה המשולבת. לדעתו חייבת צ"ם לערוך הסכם על כך מראש עם איגוד הימאים, ובידיעת הימאים עצמם, תוך דאגה לעתידם המקצועי.

"אי אפשר להגניב שיטות וליצור עובי דות, העלולות להשליך אותנו לאבטלה. אני מבין שלחברה יש חשבון כספי בכך, אך ה"

איגוד שלנו חייב להתנהג כאיגוד מקצועי ולנהל בשמנו את העניין. ולא — אין זה איגוד, אלא בלוף אחד גדול."

טענות אחרות שלו: "הקפטן האנגלי, אנגוס מקדונלד, הוא טיפוס של קצין קרי-לוגיאלי. אנחנו היינו עבדו נייטיבס. גם הזרים האחרים בעלי הסמכויות באוניה לא התנהגו כסדר. הם פירשו את החלטת הח"ב רה לערוך את הנסיון המשולב, כהחלטה שנועדה להגדיל את הרחמים שלה, ובהת"אם לכך התנהגו אתנו."

★★★ "לוי לא מתאים לוי!"

בתחילת המאבק זכה לוי לתמיכת האיגוד. בידו יש מכתבים מחיפה המעיניקים לו את הזכות לבחור בין התנגדות לשיטה המשולבת לבין השלמה עימה. יחד עם זאת הודיעו לו מוסדות האיגוד כי יתנו לו גיבוי בכל מיקרה.

אחד המכתבים אמנם לא הגיעו לידי ממש, כי הקפטן מקדונלד (40), שנהנה מתמיכת צ"ם, שמר אותו בכיסו, מבלי להודיע על כך ללוי אפילו במילה אחת. החרמת המכתב חיממה את האווירה, ו"קירבה את ההתפוצצות שאירעה החודש.

אך גם ללא ההחרמה היה המתח דיו לגרום להתפוצצות. יוקרתו של לוי היתה גדולה. העובדה שאנשי הצוות תמכו בו הרגיזה את הקפטן, ויחד עימו גם את צ"ם. לכן התבשרה אירסום בחזרי החברה בחיפה התוכנית להיפטר מלוי, או לפחות להורידו מאילת ולהעבירו לאוניה אחרת, פרובבלמית פחות.

וכאן שינה האיגוד את עירו. עסקני האיגוד בחיפה הסכימו עם נציגי החברה, שבכוונתם מאוחרים, ובאמצעות הסלפון, ינסו לשכנע את לוי לחזור ארצה לבידור. האוניה עגנה אז ברוטרדם, ולמעלה מ-3000 לירות בוזבוזו על שיחות טלפוניות.

לאורח המשקף מן הצד נראה הדבר מוזר. כי בינתיים ויתרה החברה על ה"נסיון להנהיג את השיטה המשולבת, ואם הנסיון בוטל, או למה להחזיר את המלח הכשיר שלהם על כך?

טענת צ"ם: הקפטן הור רצה בכך. הוא טען כי "לוי לא מתאים לוי", ומי שלא מתאים — כל האמצעים כשרים כדי להיפטר ממנו.

★★★ "תאר לך שבנך ימאי!"

חברת הספנות הלאומית של ישראל הודיעה לסוכניה בחוף-לארץ, כי הם רשאים לנקוט בכל צעד שימצאו לנכון.

כנשואים וכהן, שנישאו בנשואים פרטיים. כך סבר גם עורך-הדין יוסף בן-מנשה כאשר פתח במאבק לשינוי דיני הנשואים והגירושים בארץ, בכחנה לבטל את הגזרה כי על אזרחי המדינה להינשא אך ורק בטכס דתי, כפוף לכל ההגבלים הדתיים.

השבוע, אחרי חמש שנים וחמישים זור, גות, שהתגברו או שעדיין מנסים להתגי

של הקונטרואים. היה זה גבר, כבן 14, שניגש לקונטרוא האב וביקש, ישר ולעניין, מפתח הפותח כל מכונת.

אירועים מיבגש הנצחון

מדוע הם ראויים לגנאי? שאל שופט עליון משה לנדוי כאשר פסק כי יש לרשום

לוי: המורד

ואמנם, הסוכן ברוטרדם פנה לקונסוליה הישראלית במקום, וזו, מצידה, פנתה לטלפון לוי לימאי המרדן, שנמצא באותה עת על האוניה. לוי סירב להיעתר לבקשת הקוני-סוליה לנטוש את האוניה, הודיע לה כי אין לה רשות להתערב בסיכסוך עבודה. ואז החליטו סוכני החברה לנקוט שיטה אחרת — אכזרית יותר.

חוליית שוטרים הולנדיים פרצה לתאו של לוי, כאילו היה פושע מועד, ניסתה לגרור אותו בכוח אל היבשה. לוי הבין כי הסתב כות עם המשטרה תתן לה עילה לעצרו, הסכיר את עמדתו לקצין המשטרה בנחת: "תאר לך שבנך ימאי, ובגלל סיכסוך עבודה מכים אותו שוטרים".

ההסכם הגינלטמני, שהושג באותו רגע בין הימאי לקצין, קבע: לוי יירד עם השוטרים למשרדי הסוכן בעיר, ואילו השוטרים מתחייבים להחזירו לאוניה, אפילו שהסוכן יתבע אחרת.

ביבשה חיכו למלח-הכשיר הסלפונים, ו"קולות נציגי החברה והאיגוד מחיפה, שבקעו מהם, דרשו ממנו שיחזור ארצה. כשסירב גם הפעם, החולט לשלוח צמד שליחים מיוחד במטוס (ממלא מקום מזכיר איגוד הימאים ומפקח אוניות מטעם צ"ם), כדי להביאו.

אילת הפליגה בינתיים למונטריאול, כש היא נושאת על גבה את יור ועד הצוות. כי משטרת הולנד שמרה על ההסכם הגינלטמני, שיחררה את לוי בתום השיחה במשרדי הסוכן.

השבוע נחת הימאי השחרחר בנמל-התעופה בלוד. אין טעם להמשיך ולהתנגד לשיבה ארצה, כשגם החברה וגם האיגוד דורשים זאת. אך אמשך להילחם על זכויות הימאים גם ביבשה.

בבידור שיפתח השבוע בחיפה, יאשים ה"איגוד את לוי בהפרת מרות, ואילו החברה תאשים אותו בהתנגדות שאינה הולמת ימאי. לוי הבטיח לא לשמוק. ההאשמות שבפיו יהיו גם הן כפולות: את החברה יאשים בהתנכלות לעובדיה, ואילו את האיגוד יאשים בהפקרת חבריו, שמכספי מיסדי הם הוא ניוון ומתקיים.

בר, על המיכשולים לנשואיהם בעזרת ה"פניה לבתי המשפט, החליטו עורך-הדין בן-מנשה ושולחיו לכנס מיפגש לציון מאבקם הציבורי של הזוגות, שהאחרון בהם הוא יליד חבש, הירושלמי בנימין גיתיה ורעייתו רחל עבדו.

אולם המפגש לא היה עיוני בלבד. באותו מעמד גם ימסור הצייר ס. גרסון לכל זוג אות כהוקרה על מאבקם — ציור מפרי מחכולו.